

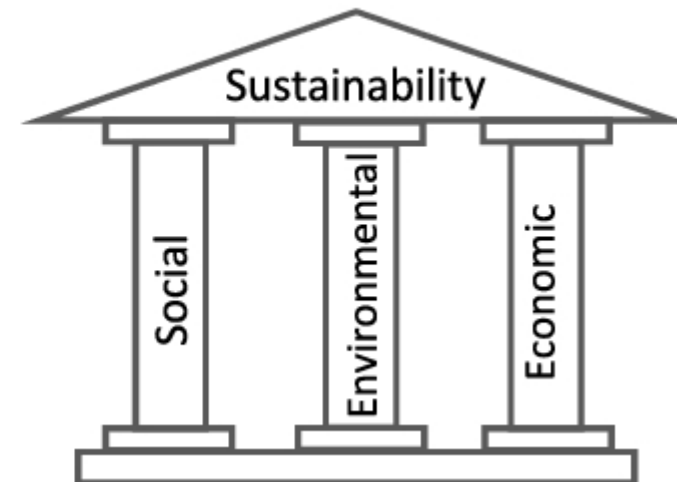
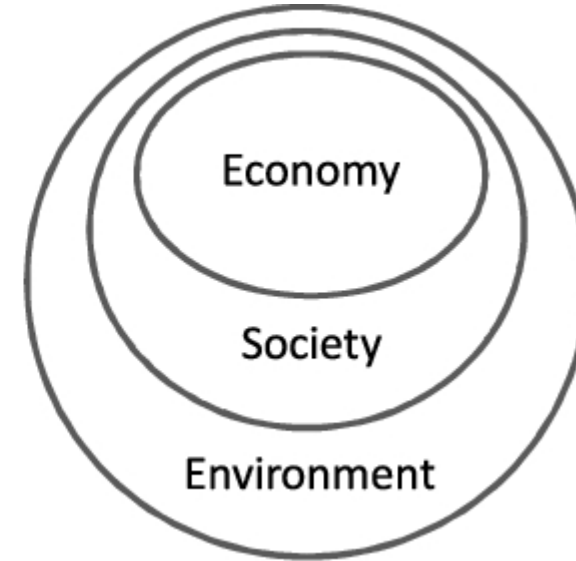
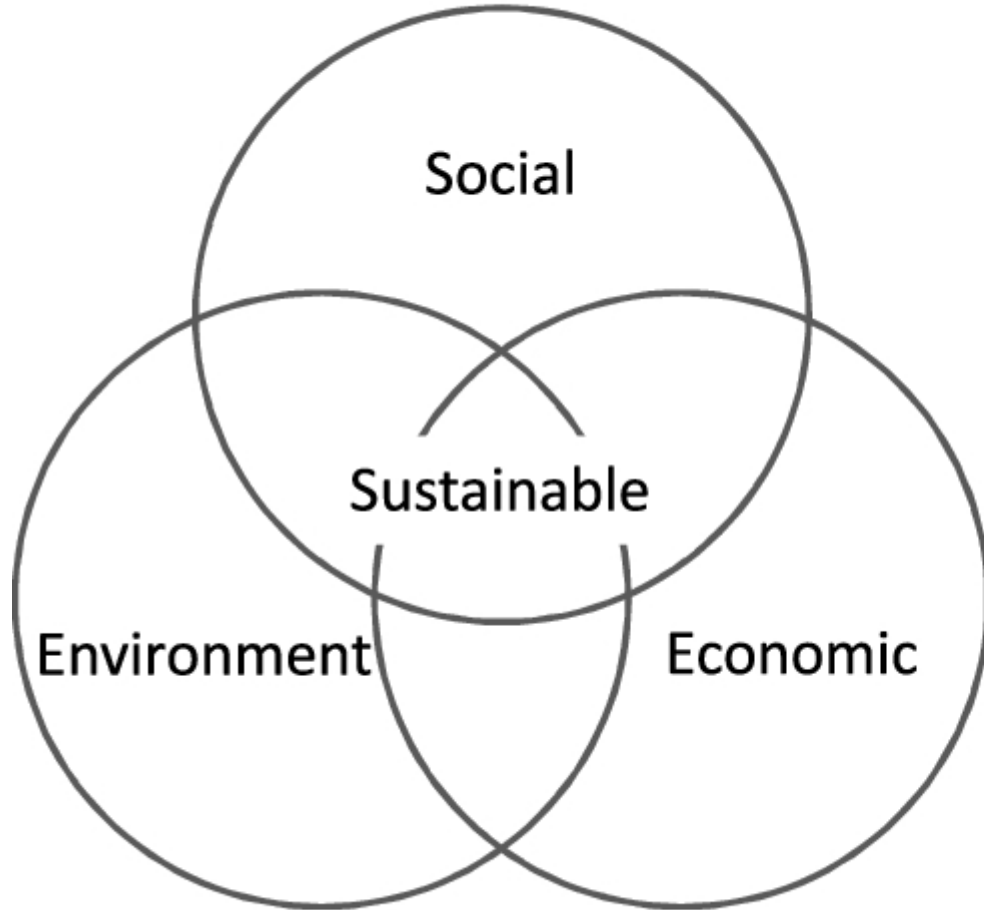
KOMMENTTIPUHEENVUORO

Joona Lehtomäki, erityisasiantuntija

Kohti yhteisymmärrystä metsien käytön
kestävyyssuutoksista -tilaisuus

11.1.2023

KESTÄVYYDEN ULOTTUVUUDET

Annika Kangas¹, Sari Pynnönen², Raisa Mäkipää², Atte Komonen^{3,4} ja Panu Halme^{3,4}

Metsien käytön kestävyysmuutoksen mittaamisen periaatteista

Kangas A., Pynnönen S., Mäkipää R., Komonen A., Halme P. (2022). Metsien käytön kestävyysmuutoksen mittaamisen periaatteista. *Metsätieteen aikakauskirja* 2022-10761. Tutkimusartikkeli. 18 s. <https://doi.org/10.14214/ma.10761>

Tiivistelmä

Suomalaisen metsäpolitiikan keskeinen päämäärä on jo yli sadan vuoden ajan ollut puuntuotannollinen kestävyys, mutta metsätalouden kestävyiden tarkastelu on laajentunut yhteiskunnallisten tarpeiden ja arvostusten muuttumisen myötä. Nykyisin metsäpolitiikan tavoitteeksi mainitaan usein kokonaiskestävyys, joka on kuitenkin kestävyiden osa-alueiden välisten subjektiivisten, kullekin arvioijalle yksilöllisten vaihtosuhteiden takia mahdollonta saavuttaa. Tässä tutkimuksessa määritelimme tutkijatyönä laatuvaatimukset kestävyyskeskustelussa käytettäville kriteereille. Tarvitaan kattava ja operatiivinen kriteeristö, jolla kestävyysmuutoksia voidaan objektiivisesti seurata. Kattavuus tarkoittaa, että kaikki sovellustilanteen kannalta merkittävät seikat on huomioitu. Toisaalta kaikilla kriteereillä tulee olla selkeä yhteys sovellustilanteeseen. Operatiivisuus taas tarkoittaa, että metsien käytön seurantaan ja tulevaisuuden suunnitteluun käytettävät kriteerit ovat tulkittavissa, mitattavissa, ja että ne pystyvät erottelemaan metsien käytön muutoksia. Tulevaisuuden suunnittelun näkökulmasta kriteereiden kehittyminen erilaisilla metsien käsittelyvaihtoehdoilla pitäisi olla ennustettavissa. Keräsimme työryhmissä ajatuksia metsien käytön kestävyiden kriteereiksi ja indikaattoreiksi, ja työstimme niistä keskusteltavaksi ehdotuksen kestävyysmuutoksen mittaamisesta peilaamalla työryhmissä ehdotettuja kriteerejä ja indikaattoreita asetettuihin laatuvaatimuksiin. Koimme perinteiset ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyiden ryhmät liian yleisiksi operatiiviseen käyttöön, ja sen vuoksi jaoin kriteerit kuuteen ryhmään: vesistön tila, luonnon tila, ilmaston tila, talous, hyvinvointi ja hyväksyttävyys. Useille tarkastelluille kriteereille emme löytäneet suoraa yhteyttä metsien käyttöä koskevaan päätöksentekoon. Monet tarkastelluista taloudellisista ja hyvinvointia kuvaavista kriteereistä soveltuvat paremmin esimerkiksi metsätalouden investointeja ja toimintaa koskevaan päätöksentekoon tai maankäytön ja kaavoituksen päätöksentekoon kuin metsien käsittelyä koskevaan päätöksentekoon. Hyväksyttävyyttä koskevat kriteerit puolestaan soveltuvat esimerkiksi lakeja, sertifiointikriteereitä tai ohjeita koskevaan päätöksentekoon. Taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys ilmenevät siten usein eri päätöksentekotasolla kuin ekologinen tai puuntuotannollinen, ja tämä näkyy kriteereiden määrässä ja laadussa.

Asiasanat kestävyyskriteeri; kestävyysindikaattori; kestävyysmuutos; puuntuotannon kestävyys; ympäristövaikutukset

Yhteyshenkilöt ¹Luonnonvarakeskus (Luke), Biotalous ja ympäristö, Joensuu; ²Luonnonvarakeskus (Luke), Biotalous ja ympäristö, Helsinki; ³Jyväskylän yliopisto, Bio- ja ympäristötieteiden laitos, Jyväskylä; ⁴Jyväskylän yliopisto, Resurssiviiusyhteisö, Jyväskylä

Sähköposti annika.kangas@luke.fi

Hyväksytyt 22.12.2022

ERITYISEN KIITETTÄVÄÄ

1. (Metsien käytön) kestävyuden käsitteellinen tausta
2. Kriteereille ja indikaattoreille muodostetut laatukriteerit
3. Pääkriteerit
4. (Operatiiviset?) indikaattorit ja mittarit

Kaksi huomiota

”Päätöksenteossa kokonaiskestävyys on aina poliittinen valinta. Metsien käyttöä koskevassa julkisessa keskustelussa kokonaiskestävyydellä voidaan tarkoittaa tilannetta, jossa kaikki kestävyiden osa-alueet on huomioitu riittävällä tasolla. Koska yhteiskunta ja siten myös riittävän tason tulkinta muuttuvat, ‘totuutta’ tai kokonaiskestävyyttä ei ole mahdollista saavuttaa.

Silti kestävyiden kehittymistä voidaan arvioida: kestävyys paranee, jos yhteisesti sovitut kriteerit kehittyvät myönteisesti.

Toisaalta yksittäisten osa-alueiden kestävää tasoa ei voida yksiselitteisesti määrittää: myönteisestä kehityksestä huolimatta yksittäisen kriteerin tila voi olla heikko. Vaikka kokonaiskestävyyttä ei voi saavuttaa, voidaan saavuttaa pieniä voittoja, eli edistää kestävää kehitystä vähitellen”

Kangas ym. (2022)

“Näemmekin, että sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys tulee parhaiten huomioiduksi nimenomaan siinä, kun indikaattoreista sekä niiden tavoitetilasta ja halutusta muutosnopeudesta **käydään yhteiskunnallista keskustelua**. Ne näkyvät siinä, millaisia indikaattoreita kestävyydelle valitaan, ja mihin kehitystä halutaan ohjata.”

Kangas ym. (2022)

Mitä sitten?

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KANSALLINEN STRATEGIAUNIVERSUMI

KESTÄVYYSPUHEEN KEHYKSET

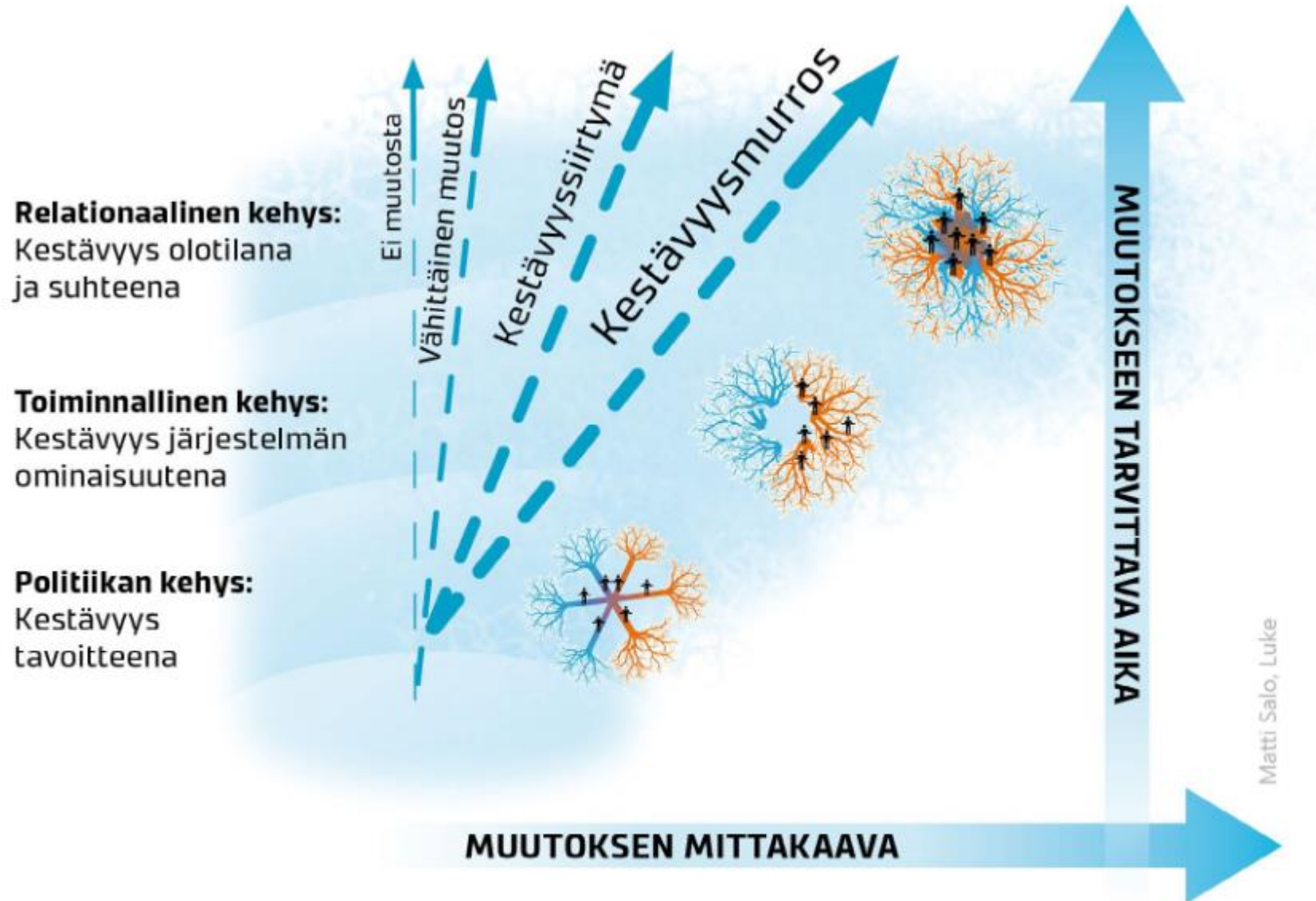
POLITIIKAN KEHYS

Kestävyys tavoitteena (goal)

- Yleinen, ideaalinen
- Yhteiskunnallisen ja poliittisen keskustelun väline
- Pilarit, ulottuvuudet, hierarkiat, vaikutukset, yhteensovittaminen
- Arvosidonnaisuus

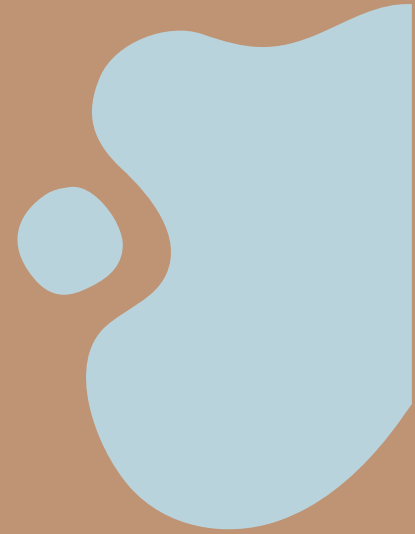

MITTAKAAVA JA AIKA?

KIITOS!

Joona Lehtomäki joona.lehtomaki@gov.fi

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

